

DET TALTE ORD GÆLDER

Udenrigsudvalget

Samråd AX, AY og AZ den 24. august 2016

Taleseddel

URU samrådsspørgsmål AX

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Ministeren bedes redegøre for, hvilke virksomheder Danmark vil købe artillerisystemer fra?

URU Samrådsspørgsmål AY

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Hvilke principper, mener ministeren, bør overholdes, når Danmark køber nye våbensystemer, og vil ministeren i den sammenhæng redegøre for, hvilke danske regler og hvilke internationale regler og aftaler der bør overholdes, jf. svar på FOU alm. del – spørgsmål 147 og 148?

URU Samrådsspørgsmål AZ

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Hvad ved ministeren om Elbit Systems engagement i besættelsen af Vestbredden og af overvågningsopgaver ved og omkring muren på Vestbredden?

Besvarelse af samrådsspørgsmål AX

- Udvalget har stillet mig tre spørgsmål, som jeg gerne vil besvare samlet i den rækkefølge de er stillet .
- Jeg vil indlede med at besvare samrådsspørgsmål AX med følgende ordlyd: "Ministeren bedes redegøre for, hvilke virksomheder Danmark vil købe artillerisystemer fra"

- Det korte svar er, at det ikke er afklaret endnu. Der pågår en udbudsproces. Jeg kan oplyse, hvilke leverandører, som aktuelt er med i udbudsprocessen og dermed, hvilke virksomheder der kan vinde udbuddet og få ordren på at levere nyt artilleri til Hæren.
- Nogle få ord om behovet for nyt artilleri. De nuværende systemer er forældede. Forsvaret har defineret kravene til det kommende system. Udbuddet blev indledt i efteråret 2015.
- Følgende producenter blev prækvalificeret til det igangværende udbud:
 - BAE Systems Land & Armaments, USA
 - Elbit Systems, Israel
 - Hanwha Techwin, Sydkorea
 - Huta Stalowa Wola (konsortium), Polen
 - Nexter Systems, Frankrig
- Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har efterfølgende oplyst, at den amerikanske producent BAE Systems, ikke har fremsendt tilbud på deres artillerisystem og således er ude af processen.
- Det er således blandt de fire tilbageværende producenter, at vinderen af udbuddet skal findes.
- Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse vil frem mod det endelige typevalg, gennemføre en evaluering jævnfør udbudsmaterialet, som vil afgøre, hvilken producent der vinder udbuddet.

- Det er forventningen, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses indstilling, om, hvilken producent der har vundet udbuddet, fremsendes til Forsvarsministeriet i foråret 2017.

Dette afslutter min besvarelse af samrådsspørgsmål AX, og jeg vil nu gå videre til besvarelsen af samrådsspørgsmål AY.

Besvarelse af samrådsspørgsmål AY

- Samrådsspørgsmål AY lyder som følger: "Hvilke principper, mener ministeren, bør overholdes, når Danmark køber nye våbensystemer, og vil ministeren i den sammenhæng redegøre for, hvilke danske regler og hvilke internationale regler og aftaler der bør overholdes, jf. svar på FOU alm. del – spørgsmål 147 og 148?"
- Jeg vil indledningsvis besvare den del af spørgsmålet, der går på de indkøbsmæssige- og udbudsretslige principper, der bør overholdes, når Forsvaret indkøber nye våben.
- Jeg lægger stor vægt på, at Forsvaret indkøber materiel efter et princip om, at få det bedste udstyr til prisen. Princippet sikrer, at de danske soldater har det bedst mulige materiel i forhold til de økonomiske rammer, når de løser operative opgaver. Indkøb skal selvsagt ske inden for gældende love og regler.
- Når forsvarer køber nyt materiel, sker det efter EU's udbudsregler. Konkret sker anskaffelsen efter det særlige udbudsdirektiv, der gælder for forsvars- og sikkerhedsrelaterede anskaffelser.

Udbudsreglerne stiller krav om, at offentlige myndigheder blandt andet skal overholde principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet.

- Ligebehandlingsprincippet indebærer, at alle tilbudsgivere skal behandles lige. Som eksempel på dette kan nævnes, at hvis én

tilbudsgiver stiller spørgsmål til udbudsmaterialet og får svar herpå, så skal de øvrige deltagende tilbudsgivere have de samme oplysninger, for herved at sikre en lige konkurrence.

- Gennemsigtighedsprincippet indebærer blandt andet, at det skal være gennemsigtigt for en tilbudsgiver, hvordan dennes tilbud vil blive evalueret. Derfor fremgår den overordnede evalueringsmodel almindeligvis af udbudsmaterialet.
- Proportionalitetsprincippet betyder, at de krav en ordregiver stiller til eksempelvis en virksomheds soliditet og evne til at levere, skal være proportionale. Det indebærer, at kravene ikke må være højere, end hvad der er nødvendigt for at imødekomme ordregiverens konkrete og saglige krav.
- Jeg vil nu gå over til at besvare den del af spørgsmålet, der vedrører hvilke regler og -aftaler, der skal overholdes i forbindelse med, at Danmark indkøber nye våben.
- Jeg kan i den forbindelse henvise til min besvarelse af Forsvarsudvalgets spørgsmål 272, som udvalget fik oversendt den 8. juli 2016.
- Det fremgår heraf, at når Forsvaret indkøber forsvarsmateriel, sker det under hensyntagen til gældende nationale love og regler samt Danmarks internationale forpligtelser.

- Anskaffelser af forsvarsmateriel sker i overensstemmelse med bekendtgørelser, der implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiver for fremgangsmåder ved indgåelse af kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet.
- I min besvarelse af Forsvarsudvalgets spørgsmål 93, som udvalget fik oversendt den 12. januar 2016, er der redegjort yderligere for Danmarks internationale forpligtelser.
- Jeg kan oplyse, at Danmark i kraft af sin deltagelse i forskellige internationale fora løbende tiltræder konventioner og resolutioner, der blandt andet regulerer, hvilke våbentyper der er lovlige, og hvilke lande som det danske forsvar kan indkøbe våben fra.
- For information om ikrafttrådte traktater mellem Danmark og fremmede lande henviser Udenrigsministeriet til Lovtidende og Retsinformation, hvor ikrafttrådte traktater offentliggøres som bekendtgørelser.

Traktater indgået af Den Europæiske Union, der også er bindende for Danmark som medlemsstat af Unionen, offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende, hvorfra der også er adgang til EU-kommissionens og rådets internationale traktatdatabase.

- Jeg kan endvidere oplyse, at det efter udbudsreglerne i visse situationer er muligt, og i visse tilfælde påkrævet, at udelukke mulige kandidater i et udbud. Det betyder, at hvis en kandidat er dømt for ikke at overholde bestemte gældende regler, eksempelvis folkeretten,

internationale regler og -aftaler samt konventioner og lignende, kan kandidaten i visse tilfælde udelukkes fra udbuddet.

- Dette fremgik af min besvarelse af Forsvarsudvalgets spørgsmål 149, der blev oversendt til udvalget den 4. maj 2016.
- Efter det for mig oplyste er der ikke et udbudsretligt grundlag for at udelukke Elbit Systems.
- Afslutningsvis kan jeg oplyse, at når Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse indgår kontrakt med en leverandør, kan der under visse betingelser stilles krav om overholdelse af en række grundlæggende principper i hele kontraktperioden. Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har som standard indarbejdet et bilag i deres anskaffelseskontrakt, der indeholder krav til såkaldt Corporate Social Responsibility.
- I min besvarelse af Forsvarsudvalgsspørgsmål 93 uddybede jeg de Corporate Social Responsibility-forpligtelser, der fremgår af Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses Corporate Social Responsibility-krav ved indkøb af våben. Corporate Social Responsibility-kravene revideres og opdateres løbende, og indeholder som nævnt en række Corporate Social Responsibility hensyn, herunder regler om menneskerettigheder, antikorruption og miljø.
- Dette afslutter min besvarelse af Samrådsspørgsmål AY, og jeg vil nu gå videre til besvarelsen af samrådsspørgsmål AZ.

Besvarelse af samrådsspørgsmål AZ

- Samrådsspørgsmål AZ lyder som følger: "Hvad ved ministeren om Elbit Systems engagement i besættelsen af Vestbredden og af overvågningsopgaver ved og omkring muren på Vestbredden?"
- Elbit Systems er et privatejet israelsk selskab, der leverer højteknologi, overvågnings- og våbensystemer til lande og virksomheder i hele verden.
- Jeg har kendskab til, at Elbit Systems er nævnt i en rapport fra oktober 2012, der blev udarbejdet af daværende FN specialrapportør, professor Richard Falk.
- Richard Falk blev i 2008 udpeget af FN's menneskerettighedsdomstol i Geneve som uafhængig rapportør for at rapportere om situationen omkring menneskerettighederne i de besatte Palæstinensiske områder. Han virkede i denne rolle fra 2008 – 2013, hvor han blandt andet årligt skrev en rapport om situationen i området.
- I sin rapport fra 2012 opfordrede Richard Falk til boykot af en lang række forskellige internationale og israelske firmaer, der anklages for at have produkter, der på den ene eller anden måde kan sættes i forbindelse med den israelske besættelse af de besatte palæstinensiske områder.

- Der drejer sig blandt andet om firmaer som Hewlett Packard, Volvo, G4S, Motorola og Elbit Systems samt en række andre firmaer.
- I rapporten beskylder Richard Falk helt konkret Elbit Systems for at have leveret overvågningsudstyr til den israelske mur på Vestbredden samt til de israelske besættelser.
- Det er væsentligt for mig at nævne, at Richard Falks rapport fra 2012 ikke har medført nogen sanktioner fra FN eller EU i relation til indkøb af militært materiel fra Israel eller israelske firmaer.
- Jeg vil afslutte med at slå fast, at det danske forsvar indkøber forsvarsmateriel efter gældende nationale og internationale regler og love.
- Som jeg har redegjort for ved tidligere lejligheder, så er der ikke nogen restriktioner nationalt eller i EU-regi mod import og handel af våben med Israel og Elbit Systems.
- Med dette afslutter jeg min besvarelse af samrådsspørgsmål AZ.